

“Jonge fokkers motiveren”

Piet Lelieveld

Fokker van het Jaar Piet Lelieveld (68) was op jonge leeftijd al onder de indruk van tuigpaarden. Hij verdiepte zich in de fokkerij en wist door visie een zeer succesvolle fokstam te genereren. Lelieveld maakte acht jaar deel uit van de hengstenkeuringscommissie en was ook diverse jaren inspecteur. Hij zou graag zien dat er meer jonge mensen actief zijn in de tuigpaardfokkerij: zelf begon hij ook jong. “En dat heeft mij veel gebracht.”

TEKST: DINI BROUWER • BEELD: GEA VEENSTRA E.A.

Op de boerderij in Leidschendam werkte de vader van Piet Lelieveld met een Fries paard. “Toen dat paard in 1962 overleed stelde ik voor om een tuigpaard voor het werk aan te schaffen. Het werd een jonge Jotham, dragend was Oregon. Die bracht bij ons een groot aantal veulens waarvan eenmaal een rijpaardveulen. Daarna volgde een Floregon x Simon Bolivar. Beide merries brachten niet wat ik wilde fokken. In 1979 kocht ik bij Vrieling in Schalkhaar het merrieveulen Veldine, een Hoogheid x Oregon. Zowel qua exterieur als qua afstamming leek dat niet te kunnen missen. Het klopte, Veldine is een beste stammoeder geworden.”

Buitenland

Piet heeft een duidelijk fokdoel voor ogen. “Dat is een sportpaard fokken, een concourstuigpaard dat kan presteren op het hoogste niveau. Maar Fokker van het Jaar ben ik niet geworden op grond van door mij gefokte ereklasse tuigpaarden, dat weet ik. En daar word ik weleens op aangesproken. ‘We zien

niet veel paarden van jou op de concoursvelden’, is dan de opmerking. Maar paarden in de sport laten uitbrengen heb ik nooit gedaan. Ja, een enkele keer, maar dat is mij gewoon te kostbaar. Ten tweede zijn ze bij mij allemaal fokmerrie. Maar een ander belangrijk feit is dat er nogal wat door mij gefokte tuigpaarden op jonge leeftijd naar het buitenland zijn gegaan en het goed doen in de mensport. Magistraat (Harald x Waarborg, red.) bijvoorbeeld. Die won de competitie Midden en ging toen naar het buitenland. En de hengst Talos, die won in 2003 de nieuwelingenklasse op de UPD. Maar carrière als concourspaard heeft hij nooit kunnen maken omdat hij werd verkocht. Dat vond ik heel jammer. Het is mooi dat hij het bij Mieke van Tergouw in de mensport goed doet, maar ik zag in hem naast een fokhengst ook een concourspaard. Balos, een broer van Talos loopt in de internationale mensport. Maar die paarden zetten je dan niet direct op de kaart als fokker van sportpaarden. Nu maar hopen dat Eebert behouden blijft voor de fokkerij. Hij heeft denk ik potentie om ereklasse-paard te worden.”

BELANGRIJKSTE FOKKERIJ-RESULTATEN

De goedgekeurde hengsten Talos (v.Manno) en Eebert (v.Atleet). Eebert was kampioen van de hengstenkeuring 2012 in 's-Hertogenbosch, won dit jaar de nieuwelingenklasse in Bennekom, was winnaar van de GMB Hengstencompetitie en werd kampioen vierjarigen.

Wil om te werken

Als oud-hengstenkeuringscommissielid en inspecteur is het niet vreemd dat Piet heel goed weet wat hij graag ziet in een tuigpaard. “Voor mij is er exterieurmatig geen verschil tussen een fokmerrie en een sportpaard. Een mooi hoofd met een groot oog, een tuigpaard moet een heldere blik hebben en moet alles willen zien. Dan een lange goed erop staande hals met nek. Die hals mag op stand best iets onderhals vertonen. Om front te maken is zo’n hals efficiënter dan zo’n lange gedraaide hals. Om het front er op te houden gaat een paard met zo’n gedraaide hals z’n rug wegdrücken en dat gaat dan weer ten koste van het achterbeengebbruik. Verder een lange schouder, lang vind ik nog belangrijker dan een schuine. In het voorbeen zie ik graag een lange onderarm en een kort pijpbeen. Rug en lendenen moeten goed gespierd zijn waarbij de rug iets gezonken mag zijn maar de lendenen vooral niet. Dan zie ik de lendenen nog liever iets bol. En verder een lang, voldoende hellend kruis met een lang

doorlopende goed ontwikkelde broekspier. Lengte van het kruis vind ik nog belangrijker dan ligging. Goede voeten en verzenen en correcte beenstanden. Alles wat afwijkt in beenstanden is extra slijtagegevoelig. Soms wordt verondersteld dat een gebogen achterbeen effectiever werkt dan een correct gehoekt achterbeen. Dat is schijn, het dragend vermogen van zo’n krom achterbeen is juist minder. En dan het allerbelangrijkste: het karakter, de wil om te werken. Daar kom je vaak het laatst achter. Een paard met de wil om te werken kan zich door exterieurtekortkomingen heenlopen.”

Tijdens de KWPN Paardendagen werden Piet en zijn vrouw Carla in het zonnetje gezet. Piet fokte tot nu toe twee goedgekeurde tuigpaardhengsten en heeft nog meer ambities voor de toekomst.

BEDRIJF

De pensionstal van Piet Lelieveld (eerder melkveehouder) wordt gerund door de dochter en de schoonzoon van Piet. Op dat bedrijf staan ook de paarden van Piet en hij is er dan ook vaak te vinden. Het bij het bedrijf behorende grasland van negen hectare wordt gebruikt voor de uitloop van paarden en voor hooiwinning. De vijfjarige rijpaardmerrie Devlin (voorlopig keur van Valdez uit Ilja keur sport-dr van Uniform) heeft Piet samen met zijn dochter en schoonzoon. Zij is dragend van Ferro.

FOKKER VAN HET JAAR

De KWPN-hengst Eebert is de grote trots van Piet Lelieveld, hij hoopt en verwacht veel van de Atleet-zoon.

Jonge mensen motiveren

“Ik kies graag voor een jonge hengst. Lijkt het veulen goed, dat is dat meestal goed te verkopen. Manno heb ik veel gebruikt vanwege zijn eigen beste prestatie. Op de Manno-merrie Veldine (een achterkleindochter van de stammoeder Veldine v.Hoogheid, red.) heb ik Atleet gezet en dat leverde dus Eebert op. Ik probeer zeker het inteeltpercentage zo laag mogelijk te houden. Atleet komt uit een Waterman-moeder en die verlaagt het inteeltpercentage meer dan wanneer ik dek met

Patijn. Maar goed, die is ook niet meer beschikbaar. Ik heb in het verleden Cambridge Cole en Baarzen's Reveller gebruikt, maar rechtstreeks Hackneybloed bracht mij niet zoveel succes. Nu heb ik samen met Peter Beck de Reflex-merrie Woodbridge Walda. Zij komt uit de grote maat Hackneymerrie Lion's Dana International (v.Plain's Superstition, red.). Een experiment zou je kunnen zeggen. Woodbridge Walda bracht van Eebert dit jaar het merrieveulen Indira en zij was kampioen op de Centrale Keuring in Meerkerk. We verkochten Indira aan Dicky en Adriaan Veerman en op de veulenskeuring in Noordeloos was Indira het veulen met de beste draf. Al een mooi resultaat uit dit experiment toch!”

“Ik hoor steeds vaker dat er moeilijk aan tuigpaarden te komen is. Ik weet wel dat de mensport - en de tuigpaardensport veelal vraagt om oudere paarden, maar de handel lijkt nu ook geïnteresseerd in veulens. Laten we zorgen dat we de boot niet missen en aan de vraag kunnen voldoen. Alleen het allerbeste is goed genoeg. Letten op ras en uitstraling. Bij klassiek gefokte of klassiek aandoende merries bloed gebruiken. Patijn bracht veredeling. Ja, ik weet dat de hengstenkeuze soms moeilijk is maar de fokker kan altijd advies inwinnen bij het KWPN. En zelf blijven kijken, dat is zeker niet minder belangrijk. De praktijk is de beste leerschool. Veulens kijken, heel belangrijk vind ik dat. En de concoursvelden geven ook veel informatie, voor mij is dat ook een index. En ook nieuwelingenrubrieken geven veel informatie.”

De eerste goedgekeurde hengst die Piet fokte was Manno-zoon Talos, die momenteel succesvol is als menpaard bij Mieke van Tergouw.

Genoeg te bereiken

Ondanks het feit dat Piet al veel paarden fokte en in eigendom had, heeft hij wel een favoriet. “Ja, dat is toch wel de oude Veldine. Daar heb ik altijd mee gewerkt. Op haar achttiende liep ze nog voor de kunstmeststrooier. En momenteel betekent Eebert veel voor mij.” En de titel Fokker van het Jaar, betekent dat nog wat voor hem? “Ja, eer natuurlijk. Ik was er in het verleden overigens meer mee bezig. Toen fokte

BELANGRIJKSTE FOKMERRIES

Veldine (keur preferent van Hoogheid x Oregon, fokker J.W. Vrielink uit Schalkhaar). Bracht tien nakomelingen waaronder concourspaarden Boris (v.Cambridge Cole) en Dorman (v.Wilhelmus). **Faldine** (ster preferent van Waarborg uit Veldine), Bracht concourspaard Magistraat (v.Harald). **Godine** (ster preferent van Wilhelmus uit Veldine), UTV-merrie. Bracht aangewezen hengsten Sico (v.Manno) en Vodin (v.Larix). **Jeldine** (keur preferent van Wilhelmus uit Faldine), IBOP 96, moeder van KWPN-hengst Talos (v.Manno). **Uldine** (keur van Manno uit Jeldine). Als vierjarige kampioen Zuid Holland. **Veldine** (keur preferent van Manno uit Jeldine). Moeder van Eebert (v.Atleet) en is nu dragend van Cizandro. **Zidane Woodbridge** (keur van Talos uit Lion's Dana International v.Plain's Superstition), dragend van Eebert. **Woodbridge Walda** (ster van Reflex M uit Lion's Dana International v. Plain's Superstition), dragend van Eebert. Peter Beck is fokker en geregistreerde van Zidane Woodbridge en Woodbridge Walda. Piet Lelieveld is mede-geregistreerde. Reflex M (v.Larix) komt overigens uit dezelfde foklijn als de stam van Lelieveld.

ik met meer merries. Ten tijde van mijn inspecteurschap hoefde het van mij niet, dat ligt te gevoelig vind ik. In 2012 was ik ook genomineerd. Dat het dit jaar wellicht weer het geval zou zijn had ik wel enigszins vermoed. Daar hebben de prestaties van Eebert veel aan bijgedragen. Maar je bent het niet voordat je je naam hoort. Voor mij is nu heel belangrijk dat de jonge Eeberts gaan presteren. Dat zou deze titel zeker nog meer glans gaan geven.” Maar ook ná de titel Fokker van het Jaar houdt het leven niet op, Piet zit nog vol plannen. Ook vindt hij het belangrijk jonge mensen bij de fokkerij te betrekken en te motiveren tuigpaarden te gaan fokken. “Dat wil ik graag als een rode draad door dit verhaal laten gaan. Ik wil op jonge mensen het gevoel overbrengen wat ik zelf heb bij een goed tuigpaard. Dat zij ook warm worden van zo'n rijzend tuigpaard, dat zou ik als fokker graag willen bereiken. De jeugd motiveren om tuigpaarden te gaan fokken, dat vind ik nu van het grootste belang. Ja, en dan zou ik Eebert over enkele jaren graag op ereklasseniveau zien presteren. Mooi zou het ook zijn om nog een goedgekeurde hengst te fokken. De twee Cizandro-hengsten die uit de Talos-dochter Zidane en uit Veldine komen zijn in opfok. Ik heb ze verkocht, ze zijn nu anderhalf en daar heb ik verwachtingen van. Ik heb zelf nog een volle zus van Eebert op stal. Die wordt volgend jaar drie. Daar heb ik ook verwachtingen van en daar hoop ik ook het hoogste mee te bereiken. En ik hoop dat we wat kunnen bereiken met het experiment met de Hackneymmerrie Lion's Dana International. Weet je, je mag wel 100 worden om alles te bereiken wat je wilt!” ●

De volle zus van KWPN-hengst Talos, keurmerrie Uldine, werd in 2007 door Piet zelf voorgesteld op de Nationale Tuigpaardendag, een zeldzaam gezicht.

“Voor mij is nu heel belangrijk dat de jonge Eeberts gaan presteren. Dat zou deze titel nog meer glans geven.”